

از تاریخ ۱۳۵۹/۷/۱ تا ۱۳۵۹/۹/۳۰

تاریخ تأیید: ۸۸/۹/۲۰

[illegible]

امروز با گذشت بیست و یک سال از پایان جنگ تحمیلی، هنوز برخی از ابعاد جنگ به صورت علمی مورد مطالعه قرار نگرفته است. از جمله این ابعاد، بعد اسنادی آن می باشد که بررسی خبرهای روزنامه های منتشر شده در آن دوره را شامل می شود. اگر چه این روزنامه ها به صورت دسته بندی شده در مراکز اسناد وجود دارند اما از بعد تحقیقی به آنها توجهی نشده است. این اسناد به دلیل عینی بودن اخبار منعکس شده در آنها و مکتوب بودن، می توانند بازگوکننده بخشی از

تاریخ جنگ باشند که تاکنون به آن توجهی نشده است. اگرچه روزنامه کیهان نیز مانند سایر روزنامه های آن زمان، براساس دستورالعمل های خاص خود به بررسی وقایع و اتفاقات جنگ می پرداخته اما بررسی اخبار و سرتیترهای این روزنامه می تواند به روشن شدن برخی از پیامدهای ایجاد جنگ در این دوران کمک کند. در این تحقیق سعی شده موضع گیری های روزنامه کیهان را به صورت مفصل در مقطع خاصی مورد مطالعه قرار گیرد و از طریق تحلیل محتوای آن تصویری تقریباً یکدست از چگونگی انعکاس خبر در این روزنامه ارائه گردد تا

*کارشناس ارشد روابط بین الملل

براساس آن بتوان به بازسازی نحوه ارائه خبر با توجه به روندهایی که بر جنگ حاکم بوده، دست یافت.

روش گردآوری اطلاعات

در این روش، تأکید اصلی بر بررسی روزنامه کیهان در طول سه ماه نخست جنگ ایران و عراق می باشد و محقق با مرور روزنامه های این دوره و بررسی محتوای آنها در پی ارائه رویکردهای متفاوت روزنامه کیهان به جنگ در طی این دوره می باشد. از این رو

محقق از روش تحلیل محتوا استفاده کرده تا پس از گردآوری داده ها و رویدادهای متوالی به تحلیل بهتری از نحوه انعکاس خبر در این روزنامه در طی این مدت دست یابد.

ادبیات تحقیق

در بررسی متون موجود به کتابی در مورد جنگ و نقش مطبوعات برخورد می کنیم که این کتاب به بررسی نقش مطبوعات و به طور اختصاصی، روزنامه اطلاعات در مورد جنگ و ایجاد امنیت ملی توسط این روزنامه در ماههای قبل از جنگ و در دوران جنگ می پردازد؛ اما در مورد تحلیل محتوای کلی روزنامه کیهان مطلبی با این عنوان وجود ندارد. برای بررسی بهتر تحلیل محتوای روزنامه از کتاب های روش شناسی در حوزه علوم سیاسی استفاده شد تا با مطالعه این گونه منابع بتوان به بررسی بهتر روزنامه و تحلیل محتوای دقیق تر دست یافت.^۲

سوالات تحقیق

تحلیل اخبار مندرج در روزنامه کیهان درباره جنگ ایران و عراق و آن هم در مدت زمان سه ماه ابتدای جنگ به طرح نظری و سوالات متعدد نیاز داشت. با مطالعه توصیفی و تحلیلی روزنامه، محقق به استخراج پرسش ها و دسته بندی آنها رسید که این پرسش ها عبارتند از:

- در هر ماه چه تعداد از اخبار روزنامه کیهان به اخبار جنگ اختصاص یافته و چه ابعاد خبری را در بر گرفته و محتوای این اخبار چه بوده است؟
- سبک مطالب ارائه شده در این روزنامه چگونه بوده و از چه محتوایی برخوردار بوده است؟
- اخبار منتشر شده از چه منبع خبری و خبرگزاری هایی تأمین شده اند؟
- احزاب و گروه های سیاسی و سازمان های بین المللی چه واکنشی نسبت به جنگ داشتند و چه تعدادی از اخبار آنها در روزنامه انعکاس یافته است؟
- تیترهای اول در این مدت در مورد چه موضوعی بوده و آیا اوضاع سیاسی داخلی در تیتر روزنامه تأثیری داشته یا نه؟

۱. محمد باقر حشمت زاده، ارتباطات و امنیت ملی در جنگ ایران و عراق، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، ۱۳۷۹.

۲. آنسلم استراس و جولیت کوربین، اصول روش تحقیق کیفی (نظریه مبنایی رویه ها و شیوه ها)، ترجمه: بیوک محمدی، تهران: انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۸۵.

- دی. ای. دواس، پیمایش در تحقیقات اجتماعی، ترجمه: هوشنگ ناییب، تهران: نشر نی، ۱۳۸۵.

- علیرضا سنجابی، روش شناسی در علم سیاست و روابط بین الملل، تهران: نشر قومس، ۱۳۸۴.

مذهبی مختلفی همچون اعیاد قربان و غدیر و غیره رانیز در بر گرفته است.

بیشترین تعداد روزهای انتشار روزنامه در آذر ماه ۱۳۵۹ با ۲۶ روز و کمترین میزان روزهای انتشار مربوط به آبان ماه با ۲۲ روز انتشار است.

تعداد عناوین خبری که مورد مطالعه قرار گرفته ۱۳۸۶ خبر می باشد که بیشترین عنوان خبر در مورد جنگ در مهرماه با ۶۵۸ عنوان خبر و کمترین میزان عنوان خبری در آذرماه با ۲۹۱ عنوان خبر می باشد.

واحد تحلیل تحقیق

انتخاب واحد تحلیل، یکی از بخش های مهم در تحلیل محتواست که با توجه به پرسش های مطرح شده در نظر گرفته شده برای این تحقیق، عنوان های خبری برای واحد تحلیل انتخاب شده است. به طور خلاصه، عنوان های خبری رویکرد و جهت گیری های خبر را نشان می دهند که این امر ابزار خوبی برای محقق

این تحقیق

به بررسی کمی و آماری

اخبار منتشر شده در

روزنامه کیهان در مورد

جنگ عراق با ایران در

مدت ۷۲ روز ابتدایی

جنگ پرداخته است

است اما در مواقعی که عنوان، آشکار و واضح نبود برای کدگذاری و انتخاب به اصل خبر رجوع گردید و با توجه به متن، عنوان خبر کدگذاری شد. لازم به یادآوری است که برای کدگذاری صرفاً به صفحه اول بسنده نشد و کل صفحات روزنامه در یک روز انتشار مورد بررسی قرار گرفت.

یافته های تحقیق

پس از مطالعه تمام عناوین خبری در مدت معین (۱۳۵۹/۷/۱ تا ۱۳۵۹/۹/۳۰)، اطلاعات به دست آمده با توجه به پرسش های ابتدایی به شرح زیر می باشد:

ابعاد مقوله و زیر مقوله های تحقیق

مقوله های اصلی مورد توجه در تحلیل اخبار، مقوله های موضوعی، سبک مطلب، منبع خبر، واکنش احزاب و گروه های سیاسی و سازمان های بین المللی و تیتراژ اول روزنامه نسبت به موضوع جنگ می باشد. مقوله موضوعی شامل ابعاد سیاسی، اقتصادی، نظامی، اجتماعی و فرهنگی و بُعد نظامی خود نیز دارای زیرمجموعه بررسی پیروزی های نیروهای ایرانی در جنگ می باشد.

مقوله سبک خبر یا نوع خبر، از پنج جنبه مورد توجه قرار گرفته که این ابعاد شامل گزارش، تحلیل، مصاحبه، یادداشت روز و اطلاعیه می باشد. البته نوع خبر به صراحت در اخبار ذکر نگردیده بلکه با مطالعه و بررسی خبر می توان نوع خبر را حدس زد، اما در یادداشت و اطلاعیه، نوع خبر صراحتاً بیان شده و این امر کار محقق را تا حدی آسان نموده است.

در مقوله منبع خبر، منبع خبر به دو دسته خبرگزاری داخلی و خارجی تقسیم شده است. در منبع خبرگزاری ها نیز خبرگزاری های متعدد داخلی و خارجی که خبر از آنها نقل شده، دسته بندی شده است. در مقوله عکس العمل، واکنش احزاب و گروه های سیاسی داخلی و خارجی و سازمان های بین المللی نسبت به مسئله جنگ مورد بررسی قرار گرفته است. در مقوله تیتراژ اول، تیتراژ اول روزنامه در این دوره بررسی شده است.

جامعه آماری و نحوه نمونه گیری

تعیین جامعه آماری از مباحث مهم در مقوله تحلیل محتواست. در این تحقیق به دلیل اهمیت دوره زمانی و چگونگی انعکاس خبر، مدت زمانی سه ماهه که از اول مهرماه آغاز می شود و تا سی ام آذر ماه ۱۳۵۹ ادامه می یابد. به خاطر دسترسی به آرشیو روزنامه کیهان و دسته بندی روزنامه، تمام جامعه آماری بدون انجام نمونه گیری مورد بررسی قرار گرفته است.

تعداد جامعه آماری و زمان مورد مطالعه این جامعه آماری، ۷۲ روز کاری است که البته این ایام، روزهای تعطیل فراوانی از جمله ۱۲ روز جمعه و تعطیلی های

۱) ابعاد خبر

در طول این سه ماه روزنامه کیهان جمعاً ۱۳۸۶ خبر را منتشر کرده که بیشترین تعداد خبر یا فراوانی اخبار را مهرماه با ۶۵۸ خبر داراست. این تعداد، معادل ۴۷/۵ درصد از کل اخبار منتشره در این مدت است. کمترین فراوانی خبر را آذرماه با ۲۹۱ خبر، که معادل ۲۱ درصد از اخبار است، دارا می باشد و آبان ماه با میانگین ۳۵/۵ درصد از اخبار که معادل انتشار ۴۳۷ خبر است متعادل ترین ماه در انتشار خبر بین این سه ماه می باشد. تعداد روزهایی که در مهرماه روزنامه انتشار یافته ۲۴ روز است که با احتساب تعداد اخبار منتشره در مورد جنگ در این ماه که شامل ۶۵۸ خبر می باشد می توان گفت به طور میانگین در هر روز از مهرماه، ۲۷/۵ خبر از این روزنامه مختص به جنگ بوده است.

در آبان ماه تعداد روزهایی که روزنامه انتشار یافته ۲۲ روز می باشد که با در نظر گرفتن تعداد اخبار انتشار یافته در این ماه که شامل ۴۳۷ خبر است

می توان گفت به طور متوسط، این روزنامه در هر روز ۱۹/۸۶ خبر را در مورد جنگ انتشار داده است.

در آذرماه، تعداد روزهایی که روزنامه انتشار یافته ۲۶ روز می باشد. با در نظر گرفتن تعداد اخبار منتشره در مورد جنگ که شامل ۲۹۱ خبر است می توان گفت به طور متوسط، روزانه ۱۱/۱۹ خبر در مورد جنگ در این ماه منتشر شده است. با توجه به اعداد و ارقام

بدست آمده می توان گفت در مهرماه ۱۳۵۹ به علت آنکه روزهای آغازین جنگ بود و جنگ دارای اهمیت بیشتری برای مردم و مسئولان و همچنین مسئولان روزنامه کیهان داشت دارای بیشترین تعداد اخبار بوده، اما در آبان ماه هر چه از تاریخ آغاز جنگ می گذرد و به ۱۳ آبان و همچنین ۱۵ آبان که مصادف با دستگیری صادق قطب زاده بوده می رسیم از تعداد اخبار منتشره در مورد جنگ کاسته می شود؛ به طوری که در آذرماه که بیشترین تعداد روزهای انتشار را در بر می گیرد کمترین حجم خبر در مورد جنگ منتشر شده است. از تاریخ ۲۰ آذرماه به بعد، این روزنامه در بعضی از روزها تنها ۶ خبر در مورد جنگ انتشار داده، اما در ۱۶ مهرماه این روزنامه ۴۳ خبر در مورد جنگ منتشر کرده که بیشترین میزان اخبار را شامل می شود. با توجه به تعداد اخبار منتشره می توان گفت، فاصله گرفتن از زمان شروع جنگ، باعث کم شدن حجم اخبار در مورد جنگ شده و در این زمینه لازم است ماه های بعدی انتشار نیز مورد بررسی قرار گیرد. همچنین شرایط و اوضاع سیاسی داخلی تأثیر بسیار زیادی در انتشار اخبار داشته و انعکاس اخبار در این روزنامه بیشتر تحت تأثیر اوضاع سیاسی کشور قرار داشته است.

در ۲۹ آبان ماه، آقای خاتمی به سرپرستی موسسه کیهان منصوب شد و در آذرماه شاهد کاهش تعداد اخبار مربوط به جنگ هستیم. حال این پرسش مطرح می شود که آیا با انتصاب آقای خاتمی به سرپرستی این موسسه، خط مشی های روزنامه تغییر یافته یا نه؟ که این امر را هم می توان با مطالعه ماه های بعدی انتشار، پاسخ داد.

جدول ۱) تعداد خبرهای منتشره در ماه و میانگین اخبار منتشره در یک روز

تعداد خبر	ماه	مهر	آبان	آذر
تعداد خبر در یک ماه	۶۵۸	۴۳۷	۲۹۱	
میانگین خبر منتشره در یک ماه	۴۷/۵	۳۵/۵	۲۱	
میانگین خبر منتشره در یک روز از هر ماه	۲۷/۵	۱۹/۸۶	۱۱/۱۹	

- آذرماه ۱۳۵۹: تعداد اخبار سیاسی در این ماه ۸۸ خبر بوده که ۳۰/۲۴ درصد از کل اخبار منتشره در این ماه را در بر می گیرد.

در مجموع در طول این مدت، ۴۷۱ خبر با محتوای سیاسی در مورد جنگ منتشر شده که ۳۳/۹۸ درصد کل اخبار منتشر شده در طول این سه ماه را در بر می گیرد.

اخبار فرهنگی و اجتماعی

محتوای خبر: این اخبار شامل

رویکرهای مختلف اجتماعی

و فرهنگی مرتبط با جنگ است. بُعد اجتماعی، آسیب های اجتماعی وارد شده به مردم در شهرهای در معرض بمباران های هوایی، وضعیت جنگ زده ها و مشکلات مختلف جمعیت جنگ زده و نحوه اعزام و اعلام آمادگی قشرها و گروه های مختلف جهت رفتن به جبهه ها را شامل می شود. این بُعد همچنین بررسی نحوه تبلیغات و اقدامات فرهنگی و آموزش های مذهبی که در جهت بالا بردن روحیه مردم انجام شده و مراسم های مختلف تشییع و تدفین پیکر شهدا و پیام های تسلیت به مناسبت شهادت افراد و مراسم گرامیداشت شهدا و تقدیر از جانبازان را شامل دربر می گیرد.

فراوانی و درصد اخبار اجتماعی

- مهرماه ۱۳۵۹: در این ماه ۲۳۸ خبر اجتماعی منتشر شده که این تعداد معادل ۳۶/۱۷ درصد از کل اخبار این ماه را تشکیل می دهد.

- آبان ماه ۱۳۵۹: تعداد این قبیل اخبار در آبان ماه ۱۴۶ خبر است که ۳۳/۴۰ درصد از کل اخبار این ماه را شامل می شود.

- آذرماه ۱۳۵۹: تعداد اخبار اجتماعی در این ماه ۸۶ خبر بوده که معادل ۲۹/۵ درصد از کل اخبار این ماه می باشد.

ابعاد اخبار

اخبار انتشار یافته در این تحقیق به ابعاد گوناگونی تقسیم شده اند که براساس مقوله مورد بررسی توسط خبر، می توان این ابعاد را از یکدیگر باز شناخت. بر این اساس، اخبار به ابعاد مختلف سیاسی، اقتصادی، نظامی، اجتماعی و فرهنگی تقسیم شده اند.

محتوا و تعداد فراوانی خبر هر بعد

اخبار سیاسی

محتوای خبر: اخباری که در این زمینه مورد مطالعه قرار می گیرند شامل اظهار نظرهای مقامات ایران و سران سایر کشورها نسبت به جنگ ایران و عراق می باشد. همچنین اخبار مربوط به سازمان های بین المللی و گروه های سیاسی و احزاب و یادداشت های روز نیز در این بعد قرار می گیرد.

فراوانی و درصد اخبار سیاسی

- مهرماه ۱۳۵۹: تعداد اخبار سیاسی در مهرماه، ۲۲۶ خبر است که ۳۴/۵ درصد از کل اخبار منتشر شده در این ماه را شامل می شود.

- آبان ماه ۱۳۵۹: اخبار سیاسی در این ماه ۱۵۷ خبر بوده که معادل ۳۵/۹۲ درصد از کل اخبار ماه می باشد.

اخبار اقتصادی

محتوای خبر: این رویکرد خبری اغلب به عواقب اقتصادی جنگ مربوط می شود و آسیب های وارده در اثر جنگ به زیر ساخت ها، شهرها و اقتصاد ایران و همچنین اخباری که به اقتصاد عراق مربوط می شود، می پردازد. همچنین در این رویکرد به انعکاس اخبار مربوط به جمع آوری کمک های نقدی و غیرنقدی مردم در پشت جبهه ها برای رزمندگان و جنگ زده ها و آوارگان جنگی نیز پرداخته می شود.

هوایی نقاط مختلف کشور و عملیات های انجام شده در خطوط مختلف مرزی در قالب این رویکرد جای دارد.

فراوانی و درصد وجود خبر

- مهرماه ۱۳۵۹: تعداد اخبار اقتصادی در طول این ماه ۳۱ خبر بوده که ۴/۷۱ درصد کل اخبار منتشر شده در این ماه را شامل می شود.
- آبان ماه ۱۳۵۹: این تعداد خبر در آبان ماه به ۲۷ خبر می رسد که این تعداد خبر معادل ۶/۱۷ درصد از کل اخبار این ماه را در بر می گیرد.
- آذرماه ۱۳۵۹: تعداد اخبار اقتصادی در آذر ماه ۱۱ خبر بوده که ۳/۷۸ درصد کل اخبار منتشره در این ماه است.

فراوانی و درصد وجود خبر

- مهرماه ۱۳۵۹: در این ماه ۱۶۳ خبر نظامی منتشر شده که این تعداد معادل ۲۴/۷۷ درصد از کل اخبار مهرماه است.
- آبان ماه ۱۳۵۹: در این ماه ۱۰۷ خبر نظامی منتشر شده که این تعداد خبر، معادل ۲۴/۴۸ درصد از کل اخبار این ماه است.
- آذرماه ۱۳۵۹: در این ماه ۱۰۶ خبر نظامی منتشر شده که به طور متوسط ۳۶/۴۲ درصد از کل اخبار آذرماه می باشد.

جدول ۲) فراوانی ابعاد مختلف خبری در هر ماه

تعداد خبر	ماه	مهر	آبان	آذر
میانگین تعداد اخبار سیاسی	۳۴/۵	۳۵/۹۲	۳۰/۲۴	
میانگین تعداد اخبار اجتماعی و فرهنگی	۳۶/۱۷	۳۳/۴۰	۲۹/۵	
میانگین تعداد اخبار اقتصادی	۴/۷۱	۶/۱۷	۳/۷۸	
میانگین تعداد اخبار نظامی	۲۴/۷۷	۲۴/۴۸	۳۶/۴۲	

اخبار نظامی

محتوای خبر: این مقوله خبری به بررسی ابعاد مختلف نظامی جنگ ایران و عراق می پردازد. حملات مختلف دو کشور به یکدیگر و نبردهای مختلف این دو کشور، اطلاعاتی های مختلف ستاد مشترک در مورد اخبار جبهه های جنگ، حملات هوایی و بمباران های

اخبار پیروزی نیروهای ایرانی

محتوای خبر: این بُعد از خبر در زیرمجموعه خبرهای نظامی قرار می گیرد و پیروزی های نیروهای ایران را در جبهه های مختلف و خطوط گوناگون نبرد مشخص می سازد که بیشتر به صورت تیتراول با خط درشت و در صفحه اول روزنامه و یا در ستون اول روزنامه منتشر شده است. اطلاعاتیه های ستاد مشترک نیز که عمدتاً پیروزی های نیروهای ایرانی را منعکس می کند در این رویکرد جای دارد.

فراوانی و درصد وجود اخبار

- مهرماه ۱۳۵۹: تعداد این قبیل اخبار در این ماه برابر با ۸۷ خبر از کل اخبار نظامی منتشر شده در این ماه است که معادل ۵۳/۳۷ درصد کل اخبار نظامی است.
- آبان ماه ۱۳۵۹: تعداد این اخبار در این ماه برابر با ۷۳ خبر از کل خبرهای نظامی است که در این ماه منتشر شده و معادل ۶۸/۲۲ درصد کل اخبار نظامی می باشد.
- آذرماه ۱۳۵۹: تعداد این اخبار در این ماه برابر با ۷۱ خبر از کل خبرهای نظامی بوده که معادل ۶۶/۹۸ درصد کل اخبار نظامی است.

جدول ۳) تعداد و فراوانی اخبار پیروزی ایران در هر ماه

تعداد خبر	ماه	مهر	آبان	آذر
تعداد اخبار پیروزی ایران		۸۷	۷۳	۷۱
میانگین اخبار پیروزی		۵۳/۳۷	۶۸/۲۲	۶۶/۹۸

جدول ۴) فراوانی اخبار هر رویکرد خبری در طی ۷۲ روز مورد مطالعه

تعداد خبر	رویکرد	سیاسی	اجتماعی/فرهنگی	نظامی	اقتصادی
تعداد خبر در هر رویکرد		۴۷۱	۴۷۰	۳۷۶	۶۹
میانگین خبر در هر رویکرد		۳۴	۳۳/۹۱	۲۷/۱۲	۴/۹۷

به طور کلی در این بخش می توان گفت:

- تعداد اخبار سیاسی در کل مدت این دوره زمانی (۱۳۵۹/۷/۱ تا ۱۳۵۹/۹/۳۰) که شامل ۷۲ روز انتشار روزنامه است ۴۷۱ خبر است که معادل ۳۴ درصد از کل اخبار منتشر شده در این دوره را در بر گرفته است.
- تعداد اخبار فرهنگی و اجتماعی در این ۷۲ روز ۴۷۰ خبر است که ۳۳/۹۱ درصد از کل اخبار انتشار یافته در این مدت را در بر گرفته است.
- تعداد کل اخبار نظامی منتشره در طی این مدت ۳۷۶ خبر است که ۲۷/۱۲ درصد از کل اخبار را در بر گرفته است.

- تعداد کل اخبار اقتصادی منتشر شده در طی این ۷۲ روز، ۶۹ خبر است که معادل ۴/۹۷ درصد کل اخبار منتشره در این مدت است.

اخبار سیاسی بیشترین تعداد خبرها را در طی این مدت به خود اختصاص داده که با توجه به اینکه اخبار سیاسی، زیر مجموعه های متعدد و متنوعی را شامل می شود دارای بیشترین تعداد خبر است و در مرتبه بعد از آن هم اخبار اجتماعی و فرهنگی قرار دارد که این بعد از خبر نیز از تنوع و فراوانی زیادی برخوردار است و در مراتب بعدی، اخبار نظامی و اقتصادی قرار دارند.

۲) سبک خبر

سبک مطلب ارائه شده در این روزنامه در طی دوره زمانی (۱۳۵۹/۷/۱ تا ۱۳۵۹/۹/۳۰) شامل یادداشت روز، تحلیل، گزارش، مصاحبه و اطلاعیه می باشد.

یادداشت روز

محتوای خبر: این قسمت از روزنامه به قلم سردبیر و یا فرد شناخته شده در مسائل روز در مجلات و روزنامه ها معمولاً در صفحه اول منتشر می شود

شرح کامل می دهند که بخش گزارش خبرگزاری های داخلی و خارجی خبر را تأمین کرده اند و هر یک به نوعی به انعکاس خبر جنگ در طی این مدت پرداخته اند.

که در این روزنامه نیز به همین شیوه و به قلم سردبیر و گاهی ابراهیم یزدی انتشار یافته که معمولاً در آن به مسئله جنگ و بررسی موضوعات و مسائل داخلی ایران پرداخته شده است.

فراوانی و درصد وجود گزارش

- مهرماه ۱۳۵۹: روزنامه کیهان در این ماه، ۴۵۹ گزارش در مورد جنگ ایران و عراق انتشار داده که این تعداد

جدول ۵) بررسی تعداد یادداشت روز و عناوین آن در مهر ۱۳۵۹

عنوان یادداشت روز	تاریخ	رویکرد
حمله نظامی صدام حسین (۱) به قلم ابراهیم یزدی	۱ ۷ ۵۹	۱
حمله نظامی صدام حسین (۲) به قلم ابراهیم یزدی	۲ ۷ ۵۹	۱
حمله نظامی صدام حسین (۳) به قلم ابراهیم یزدی	۳ ۷ ۵۹	۱
حمله نظامی صدام حسین (۴) به قلم ابراهیم یزدی	۵ ۷ ۵۹	۱
جنگ سرنوشت ساز	۷ ۷ ۵۹	۱
علل پیروزی	۱۰ ۷ ۵۹	۱
جنگ چیز خوبی است	۱۲ ۷ ۵۹	۱
نیاز واقعی مردم و صدای استعمارگران	۱۵ ۷ ۵۹	۲
دوستان واقعی کیستند؟	۱۷ ۷ ۵۹	۲
باز پسین دم صدام	۲۱ ۷ ۵۹	۱
سه جبهه جنگ	۲۲ ۷ ۵۹	۱
تفرقه افکنی استعمارگران	۲۴ ۷ ۵۹	۲
توپه گرگ مرگ است	۳۰ ۷ ۵۹	۲

فراوانی و درصد وجود یادداشت روز

- مهرماه ۱۳۵۹: در طول این مدت از مجموع ۶۵۸ خبر منتشر شده، ۱۳ یادداشت روز انتشار یافته که این تعداد معادل ۷۹/۲۳ درصد از کل اخبار این ماه است. از این ۱۳ یادداشت، ۴ یادداشت در مورد مسایل سیاسی داخلی ایران است که این تعداد معادل ۶۹/۲۳ درصد از یادداشت ها است.

- آبان ماه ۱۳۵۹: در طول این ماه ۹ یادداشت انتشار یافته که از این یادداشت ها ۵ مورد در مورد جنگ است که این تعداد معادل ۲/۰۵ درصد از کل اخبار این ماه است.

- آذرماه ۱۳۵۹: در طول این ماه ۱۳ یادداشت روز وجود دارد که همگی آن در مورد وقایع سیاسی داخلی است و به مسئله جنگ توجهی نشده است.

در کل این سه ماه، ۳۵ عنوان خبر با عنوان یادداشت روز منتشر شده که این تعداد معادل ۲/۵۲ درصد از کل اخبار است.

گزارش

محتوای خبر: این بخش از اخبار توسط خبرنگاران تهیه شده و در مورد رخدادهایی

فراوانی و درصد وجود تحلیل

- مهرماه ۱۳۵۹: در این ماه روزنامه کیهان ۴۱ تحلیل در مورد جنگ منتشر کرده که این تعداد معادل ۶/۲۳ درصد از کل اخبار منتشر شده در مهرماه است.

- آبان ماه ۱۳۵۹: در این ماه روزنامه کیهان ۳۱ تحلیل در روزنامه منتشر شده که این تعداد معادل ۷/۰۹ درصد از کل اخبار است.

- آذرماه ۱۳۵۹: روزنامه کیهان در این ماه ۱۷ تحلیل را منتشر کرده که این تعداد معادل ۵/۸۴ درصد از کل اخبار این ماه می باشد.

از کل ۱۳۸۶ خبر منتشره در این مدت، ۸۹ تحلیل منتشر شده که این تعداد معادل ۶/۴۲ درصد از کل اخبار را شامل می شود.

مصاحبه

محتوای خبر: مصاحبه شامل پرسش و پاسخ بین خبرنگار و فرد مصاحبه شونده است. در این روزنامه معمولاً مصاحبه با سران کشوری و لشکری جمهوری اسلامی ایران و یا رزمندگان و جانبازان جنگ و یا عامه مردم به انحاء مختلف صورت گرفته است.

فراوانی و درصد وجود

مصاحبه

- مهرماه ۱۳۵۹: در این ماه روزنامه کیهان ۴۸ مصاحبه را در مورد جنگ منتشر کرده که این تعداد معادل ۷/۲۹ درصد کل اخبار را شامل می شود.

- آبان ماه ۱۳۵۹: روزنامه کیهان در این ماه ۱۸ مصاحبه انتشار داده که معادل ۴/۱۱ درصد از کل اخبار این ماه است.

- آذرماه ۱۳۵۹: روزنامه کیهان در این ماه ۲۱ مصاحبه را انتشار

معادل ۶۹/۷۵ درصد از کل اخبار این ماه است.

- آبان ماه ۱۳۵۹: روزنامه در این ماه ۲۶۰ گزارش را منتشر کرده که ۵۹/۴۹ درصد از کل اخبار انتشار یافته در این ماه را دربر می گیرد.

- آذرماه ۱۳۵۹: روزنامه کیهان در این ماه، ۱۵۴ گزارش را منتشر کرده که معادل ۵۲/۹۲ درصد از کل اخبار انتشار یافته در این ماه است.

تعداد کل گزارش های انتشار یافته در این سه ماه، ۸۷۳ گزارش است که این تعداد گزارش، معادل ۶۲/۹۸ درصد از کل اخبار منتشره در این مدت است.

تحلیل

محتوای خبر: این بخش از اخبار، موضوعات مختلف خبری اعم از سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و نظامی خبر را در بر می گیرد و ابعاد مختلف خبر را مورد بحث و بررسی قرار می دهد و البته در بسیاری از تحلیل ها نظرات و آرا و افکار تحلیل گر نیز دخالت دارد.

جدول ۶) بررسی تعداد یادداشت روز و عناوین آن در آبان ۱۳۵۹

عنوان یادداشت روز	تاریخ	رویکرد
سقوط صدام نزدیک است	۱ ۸ ۵۹	۱
دلایل بی اساس عراق در حمله نظامی به ایران ۱	۳ ۸ ۵۹	۱
دلایل بی اساس عراق در حمله نظامی به ایران ۲	۴ ۸ ۵۹	۱
بمباران مناطق مسکونی چرا؟	۷ ۸ ۵۹	۱
بمباران مناطق مسکونی و سکوت جهان	۱ ۸ ۵۹	۱
برادر صادق	۱۸ ۸ ۵۹	۲
پاسداری از قانون اساسی (۱)	۲۰ ۸ ۵۹	۲
پاسداری از قانون اساسی (۲)	۲۱ ۸ ۵۹	۲
پاسداری از قانون اساسی (۳)	۲۲ ۸ ۵۹	۲

داده که معادل ۷/۲۱ درصد از کل اخبار این ماه است. تعداد کل مصاحبه های این مدت ۸۷ مصاحبه است که معادل ۶/۲۷ درصد کل اخبار این مدت است.

اطلاعیه

محتوای خبر: این بخش از خبر توسط ارگان ها، نهادهای وزارتخانه ها برای اطلاع و آگاهی مردم در روزنامه منتشر شده است. در این بخش، محقق اعلامیه ها و پیام هایی که توسط اشخاص یا نهادهای

گروه های سیاسی صادر شده را جمع آوری کرده تا از پراکندگی مطلب جلوگیری به عمل آید. این اطلاعیه ها شامل اطلاعیه وزارتخانه هایی همچون وزارت بهداشتی (سابق)، جهاد و اطلاعیه ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران و... است.

فراوانی و درصد وجود اطلاعیه

- مهرماه ۱۳۵۹: ۹۷ اطلاعیه در این ماه در روزنامه منتشر شده که این تعداد معادل ۱۴/۷۴ درصد از کل اخبار این ماه است.

- آبان ماه ۱۳۵۹: روزنامه کیهان ۷۵ اطلاعیه را در این ماه انتشار داده که این تعداد معادل ۱۷/۱۶ درصد کل اخبار منتشر یافته در این ماه است.

- آذرماه ۱۳۵۹: در این ماه روزنامه کیهان ۵۸ اطلاعیه، معادل ۱۹/۹۳ خبر را انتشار داده است.

تعداد کل اطلاعیه های منتشر شده در این ۷۲ روز مورد بررسی، ۲۳۰ اطلاعیه است که این تعداد معادل ۱۶/۵۹ درصد کل اخبار است.

۳) منبع خبر

فراوانی و درصد وجود خبرگزاری های داخلی و خارجی:

تمام اخبار منتشر شده در این روزنامه از دو منبع خبری تأمین گردیده است:

(۱) خبرگزاری داخلی،

(۲) خبرگزاری خارجی.

- مهرماه ۱۳۵۹: روزنامه کیهان در این ماه ۶۵۸ خبر در مورد جنگ منتشر کرده که ۵۱۶ خبر از خبرگزاری

جدول ۷) فراوانی اخبار هر سبک خبر در طی ۷۲ روز مورد مطالعه

فراوانی	ماه		
	مهر	آبان	آذر
گزارش	۶۹/۷۵	۵۹/۴۹	۵۲/۹۲
یادداشت	۱/۹۷	۲/۰۵	۰
تحلیل	۶/۲۳	۷/۰۹	۵/۸۴
مصاحبه	۷/۲۹	۴/۱۱	۷/۲۱
اطلاعیه	۱۴/۷۶	۱۷/۱۶	۱۹/۹۳

- مهرماه ۱۳۵۹: روزنامه کیهان در این ماه ۵۱۶ خبر داخلی منتشر کرده که خبرگزاری پارس ۱۳۷ خبر معادل ۲۶/۵۵ درصد از خبرها را ارائه کرده است. خبرگزاری کیهان نیز ۲۸۲ خبر معادل ۵۴/۶۵ درصد خبر دارد و اطلاعیه ها با ۹۷ خبر معادل ۱۷/۸۰ درصد از اخبار را تأمین کرده اند.

- آبان ماه ۱۳۵۹: در این ماه، ۳۹۳ خبر داخلی در مورد جنگ انتشار یافته که سهم خبرگزاری پارس از این اخبار ۹۲ خبر معادل ۲۳/۴۰ درصد از اخبار است. خبرگزاری کیهان با داشتن ۲۲۶ خبر، ۵۷/۵۲ درصد از اخبار داخلی را تأمین کرده است. این روزنامه در این ماه ۱۷۵ اطلاعیه نیز منتشر کرده که معادل ۱۹/۰۸ درصد کل اخبار است.

- آذرماه ۱۳۵۹: روزنامه کیهان در این ماه، ۲۶۳ خبر داخلی منتشر کرده که سهم خبرگزاری پارس ۴۱ خبر معادل ۱۵/۶۰ درصد، خبرگزاری کیهان ۱۶۴ خبر، معادل ۶۲/۳۵ درصد و اطلاعیه ها با ۵۸ خبر معادل ۲۲/۰۵ درصد می باشد.

کل اخبار منتشر شده در طی ۷۲ روز انتشار، ۱۱۷۲ خبر با منبع داخلی است که این تعداد معادل ۸۴/۵۵ درصد کل اخبار است.

فراوانی و درصد وجود خبرگزاری های خارجی

خبرگزاری های مختلفی خبرهای خارجی را تأمین می کرده اند که شامل خبرگزاری رویتر، آسوشیتدپرس، یونایتدپرس، خبرگزاری فرانسه، رادیو لندن، روزنامه گاردین، صدای آمریکا، رادیو مسکو، روزنامه نیویورک تایمز و ... می باشد. بر این اساس، فراوانی این خبرگزاری ها به صورت زیر است:

- مهرماه ۱۳۵۹: روزنامه کیهان ۱۴۲ خبر خارجی را منتشر کرده که خبرگزاری فرانسه با ۲۹۱ خبر معادل ۲۰/۴۲ درصد اخبار، آسوشیتدپرس با ۲۶

داخلی تأمین شده است که این تعداد معادل ۷۸/۴۲ درصد از اخبار می باشد و ۱۴۲ خبر منبع خارجی دارد که معادل ۲۷/۵۸ درصد از کل خبرهای این ماه را شامل می شود.

- آبان ماه ۱۳۵۹: ۴۳۷ خبر در مورد جنگ در این ماه منتشر شده که منبع این اخبار به این شرح است: ۳۹۳ خبر معادل ۸۹/۹۳ درصد از اخبار دارای منبع داخلی هستند و ۴۴ خبر معادل ۱۰/۰۷ درصد از اخبار، دارای منبع خارجی هستند.

- آذرماه ۱۳۵۹: روزنامه کیهان در این ماه، ۲۹۱ خبر در مورد جنگ منتشر کرده که ۲۶۳ خبر معادل ۹۰/۳۷ درصد این اخبار دارای منبع داخلی و ۲۸ خبر معادل ۹/۶۳ درصد اخبار، دارای منبع خارجی است.

فراوانی و درصد وجود خبرگزاری های متفاوت داخلی

خبرگزاری هایی که خبرهای داخلی را تأمین می کردند ۳ خبرگزاری هستند که این خبرگزاری ها شامل خبرگزاری پارس، خبرگزاری کیهان و اطلاعیه می باشد که براساس این ۳ خبرگزاری، کدگذاری صورت گرفته است.

جدول ۸) فراوانی اخبار در هر منبع خبری در طی ۷۲ روز مورد مطالعه

منبع خبر	ماه	مهر	آبان	آذر
خبرگزاری داخلی	۷۸/۴۲	۸۹/۹۳	۹۰/۳۷	
خبرگزاری خارجی	۲۱/۵۸	۱۰/۰۷	۹/۶۳	

جدول ۹) فراوانی منبع خبری داخلی در طی ۷۲ روز مورد مطالعه

خبرگزاری	ماه	مهر	آبان	آذر
کیهان	۵۴/۶۵	۵۷/۵۲	۶۲/۳۵	
پارس	۲۶/۵۵	۲۳/۴۰	۱۵/۶۰	
اطلاعیه	۱۸/۸۰	۱۹/۰۸	۲۲/۰۵	

۴) واکنش احزاب و سازمان‌های بین‌المللی محتوای خبر و واکنش احزاب و گروه‌های سیاسی نسبت به جنگ

اخباری که در این مورد ارائه شده در ستون احزاب و گروه‌های سیاسی روزنامه درج شده است که اعلامیه‌های صادره از سوی گروه‌های سیاسی داخلی و خارجی را در بر می‌گیرد که اعلام آمادگی آنها برای اعزام به جبهه‌ها و کمک‌هایی که برای جبهه‌ها دارند و یا اعلامیه این گروه‌ها برای محکوم کردن رژیم بعث عراق در حمله به ایران را شامل می‌شود. تعدادی از این گروه‌ها برای مثال عبارتند از: نهضت آزادی، انجمن اسلامی دانشجویان، جامعه روحانیت مبارز، انجمن اسلامی کارکنان دولت، اتحادیه میهنی کردستان عراق، گروه‌های مبارز عراق، انجمن اسلامی دانشجویان آمریکا و کانادا، اعلام آمادگی قشرهای مختلف و غیره.

فراوانی و درصد وجود اخبار احزاب و گروه‌های سیاسی
- مهرماه ۱۳۵۹: در این ماه، ۵۲ خبر در مورد واکنش احزاب و گروه‌های سیاسی مختلف وجود دارد که این تعداد معادل ۲۳ درصد از کل اخبار سیاسی این ماه و ۷/۹۰ درصد کل اخبار این ماه را تشکیل می‌دهد.
- آبان ماه ۱۳۵۹: در این ماه، ۴۲ خبر در این مورد منتشر شده که این تعداد معادل ۲۶/۷۵ درصد از کل اخبار سیاسی ماه و معادل ۹/۶۱ درصد کل اخبار ماه است.

جدول (۱۰) فراوانی منبع اخبار خارجی در طی ۷۲ روز مورد مطالعه

خبرگزاری	ماه	مهر	آبان	آذر
فرانسه	۲۰/۴۲	۲۰/۴۵	۰	۰
یونایتدپرس	۱۱/۹۷	۱۳/۶۳	۰	۰
رویتر	۱۴/۷۸	۱۵/۹۰	۰	۰
آسوشیتدپرس	۱۸/۳۴	۱۱/۳۶	۰	۰
رادیو لندن	۴/۹۲	۹/۰۹	۱۴/۲۸	۰
سایر	۲۹/۵۷	۲۹/۵۷	۸۵/۷۲	۰

خبر معادل ۱۴/۷۸ درصد اخبار، رویتر با ۲۱ خبر معادل ۱۴/۷۸ درصد اخبار، یونایتدپرس با ۱۷ خبر معادل ۱۱/۹۷ درصد اخبار، رادیو لندن با ۷ خبر معادل ۴/۹۲ درصد اخبار و سایر خبرگزاری‌ها با ۴۲ خبر معادل ۲۹/۵۷ درصد اخبار، تأمین‌کننده اخبار خارجی جنگ در این ماه بوده‌اند.

- آبان ماه ۱۳۵۹: روزنامه کیهان در این ماه ۴۴ خبر خارجی منتشر کرده که خبرگزاری فرانسه با ۹ خبر معادل ۲۰/۴۵ درصد اخبار، آسوشیتدپرس با ۵ خبر معادل ۱۱/۳۶ درصد اخبار، یونایتدپرس با ۶ خبر معادل ۱۳/۶۳ درصد اخبار، رویتر با ۷ خبر معادل ۱۵/۹۰ درصد اخبار، رادیو لندن با ۴ خبر معادل ۹/۰۹ درصد

اخبار و سایر خبرگزاری‌ها با ۱۳ خبر معادل ۱۹/۵۷ درصد اخبار، تأمین‌کننده خبرهای این روزنامه بوده‌اند.

- آذرماه ۱۳۵۹: روزنامه کیهان در این ماه ۲۸ خبر خارجی در مورد جنگ ارائه کرده که تنها رادیو لندن با ۴ خبر معادل

مطالعه روزنامه‌های منتشر شده در زمان جنگ ایران و عراق می‌تواند بسیاری از موضوعات و نقاط مبهم و یا فراموش شده را در مورد جنگ بازگو کند

۱۴/۲۸ درصد و سایر خبرگزاری‌ها که شامل تمام خبرگزاری‌های فوق با یک یا دو خبر بوده‌اند با ۲۴ خبر معادل ۸۵/۷۲ درصد اخبار، تأمین‌کننده خبرهای خارجی این ماه بوده‌اند.

کل اخبار خارجی منتشر شده در این برهه ۷۲ روزه، ۲۱۴ خبر خارجی بوده که این تعداد خبر معادل ۱۵/۵۴ درصد کل اخبار را شامل می‌شود.

ملل و شورای امنیت و تصمیماتی که در این رابطه اتخاذ کرده اند و همچنین تصمیمات سازمان های منطقه ای در این رابطه مانند اتحادیه عرب، اتحادیه اروپا و... می باشد که تعداد این اخبار بسیار کم و ناچیز می باشد.

فراوانی و درصد وجود خبر سازمان های بین المللی

- مهرماه ۱۳۵۹: در این ماه، ۶ خبر از واکنش سازمان های بین المللی نسبت به جنگ ارائه شده که این مقدار معادل ۹۱٪ درصد از کل اخبار این ماه و ۶۵٪ درصد از کل اخبار سیاسی منتشره در این ماه است.

- آبان ماه ۱۳۵۹: در این ماه ۷ خبر از واکنش سازمان های بین المللی ارائه شده که این مقدار معادل ۶۰٪ درصد از کل اخبار این ماه و ۴۵٪ درصد از اخبار سیاسی منتشر شده در این ماه می باشد.

- آذرماه ۱۳۵۹: در این ماه ۱ خبر در این رابطه منتشر شده است که این مقدار معادل ۳۴٪ درصد از کل اخبار این ماه و ۱۳٪ درصد از اخبار سیاسی منتشر شده در این ماه است.

کل اخبار روزنامه کیهان درباره واکنش سازمان های بین المللی به جنگ در مدت ۷۲ روز، ۱۴ خبر است که معادل ۷۰٪ درصد کل اخبار این مدت و ۹۷٪ درصد از کل اخبار سیاسی در این مدت است.

۲/۹۷ درصد از کل اخبار سیاسی در این مدت است.

تیتراژ اول

فراوانی و درصد وجود تیتراژ اول

- مهرماه ۱۳۵۹: روزنامه کیهان در این ماه ۲۴ روز منتشر شده که تمام ۲۴ تیتراژ در مورد اخبار جنگ بوده، البته ۱۶ تیتراژ معادل ۶۶/۶۶ تیتراژ در مورد پیروزی

- آذرماه ۱۳۵۹: در این ماه، ۱۴ خبر توسط روزنامه کیهان منتشر شده که این تعداد معادل ۱۵/۹۰ درصد از کل اخبار سیاسی جنگ در این ماه و برابر با ۸۱٪ درصد از کل اخبار منتشر شده است.

کل اخباری که در این ۷۲ روز درباره واکنش احزاب و گروه های سیاسی منتشر شده، ۱۰۸ خبر معادل ۷/۹۲ درصد کل اخبار و ۲۲/۹۲ درصد از کل اخبار سیاسی است.

محتوای خبر واکنش سازمان های بین المللی

این واکنش ها شامل واکنش سازمان های جهانی مثل سازمان

جدول (۱۱) فراوانی واکنش احزاب و سازمان های بین المللی در طی ۷۲ روز مورد مطالعه

فراوانی	ماه		
	مهر	آبان	آذر
واکنش احزاب نسبت به کل اخبار سیاسی	۲۳	۲۶/۷۵	۱۵/۹۰
واکنش احزاب نسبت به کل اخبار	۷/۹۰	۹/۶۱	۴/۸۱
واکنش سازمان های بین المللی نسبت به کل اخبار سیاسی	۲/۶۵	۴/۴۵	۱/۱۳
واکنش سازمان های بین المللی نسبت به کل اخبار	٪۹۱	۱/۶۰	٪۳۴

جدول (۱۲) عنوان های خبری در مورد سازمان های بین المللی

تاریخ	عنوان خبر	سازمان ملل
۵۹ ۷ ۷	جلسه شورای امنیت بی نتیجه ماند.	۵۹ ۷ ۱۷
۵۹ ۷ ۱۹	ایران خواستار تشکیل شورای امنیت شد.	۵۹ ۷ ۲۰
۵۹ ۷ ۲۰	تعویق اجلاس عمومی سازمان ملل در مورد ایران و عراق	۵۹ ۷ ۲
۵۹ ۷ ۲	تشکیل جلسه شورای امنیت در مورد جنگ	۵۹ ۷ ۲۶
۵۹ ۷ ۲۶	شرکت نخست وزیر در اجلاس شورای امنیت	۵۹ ۸ ۱
۵۹ ۸ ۱	پنجمین اجلاس شورای امنیت برای بررسی جنگ عراق با ایران	۵۹ ۸ ۳
۵۹ ۸ ۳	جلسه شورای امنیت در مورد جنگ بدون صدور قطعنامه پایان یافت	۵۹ ۸ ۵
۵۹ ۸ ۵	جامعه اقتصادی اروپا تقاضا برای میانجیگری را رد کرد	۵۹ ۸ ۱۰
۵۹ ۸ ۱۰	شورای امنیت نماینده ویژه ای به ایران و عراق می فرستد	۵۹ ۸ ۲۱
۵۹ ۸ ۲۱	سازمان ملل رهبر سوسیالیست های سوئد را مامور میانجیگری کرد	۵۹ ۸ ۲۲
۵۹ ۸ ۲۲	نماینده سازمان ملل وارد شد	۵۹ ۸ ۲۴
۵۹ ۸ ۲۴	فرستاده سازمان ملل سه شنبه به تهران می آید	۵۹ ۹ ۵
۵۹ ۹ ۵	کنفرانس سران عرب	

جدول (۱۳) فراوانی تیترهای اول روزنامه در مورد جنگ در ۷۲ روز مورد مطالعه

فراوانی	ماه	مهر	آبان	آذر
خبر جنگ	۱۰۰	۹۵/۲۳	۹۶/۱۴	
پیروزی ایران	۶۶/۶۶	۹۵/۲۳	۹۲/۳۰	
سایر ابعاد جنگ	۳۳/۳۴	۰	۱۱/۵۳	
اوضاع داخلی ایران	۰	۴/۱۶	۳/۸۴	

نیروهای ایرانی در جنگ بود و ۸ تیتتر معادل ۳۳/۳۴ تیتتر در مورد سایر ابعاد جنگ منتشر شده است.

- آبان ماه ۱۳۵۹: در این ماه ۲۲ عنوان، تیتتر اول روزنامه را تشکیل داده است که ۱۶ تیتتر معادل ۷۶/۱۹ درصد آنها در مورد جنگ و پیروزی نیروهای ایرانی در جنگ و ۴ تیتتر معادل ۱۹/۰۴ درصد در مورد سایر ابعاد جنگ است. همچنین ۱ تیتتر معادل ۴/۱۶ درصد تیتترها در مورد اوضاع سیاسی داخلی ایران است.

- آذرماه ۱۳۵۹: در آذر ماه ۲۶ تیتتر در روزنامه کیهان منتشر شده که ۲۵ تیتتر معادل ۹۶/۱۴ درصد آنها در مورد اخبار جنگ است و ۲۴ تیتتر از تیتترهای اخبار جنگ در مورد اخبار پیروزی نیروهای ایرانی است که این تعداد معادل ۹۲/۳۰ درصد کل اخبار جنگ می باشد. ۳ تیتتر معادل ۱۱/۵۳ درصد در مورد سایر ابعاد جنگ و ۱ تیتتر معادل ۳/۸۴ تیتتر در مورد اخبار و اوضاع سیاسی داخل ایران است.

در کل این ۷۲ روز، ۷۲ تیتتر اول درج شده که ۶۸ تیتتر معادل ۹۴/۴۴ درصد این تیتترها در مورد اخبار جنگ و ۴ تیتتر معادل ۵/۵۹ درصد کل تیتترها در مورد اوضاع سیاسی داخل ایران می باشد.

جدول (۱۴) تیترهای اول روزنامه در مهرماه ۱۳۵۹

عنوان تیتر اول	تاریخ	رویکرد
امام خمینی: امیدوارم کار به آنجا نرسد و اگر برسد دیگر بغدادی باقی نخواهد ماند	۷/۱	۲
ایران تنگه هرمز را بر روی کشتی‌های جهان می‌بندد	۷/۲	۲
ایران، ارتش عراق را در چند جبهه محاصره کرد	۷/۳	۱
ارتش اسلام، تمام مواضع مهم نظامی و تأسیسات نفتی عراق را منهدم کرد	۷/۵	۱
عراق با آغاز شکست نظامی به میانجیگری متوسل شد	۷/۶	۱
مردم گیلان غرب در جنگ تن به تن ستون زرهی عراق را اسیر کردند	۷/۸	۱
ما پیروز هستیم و به صدام و دولت‌های همراه او اعتنا نمی‌کنیم	۷/۹	۲
مردم و قوای مسلح در خونین‌ترین نبرد جبهه جنوب دشمن را عقب راندند	۷/۱۰	۱
مانورهای سیاسی و نظامی صدام و حامیانش برای نجات رژیم عراق آغاز شد	۷/۱۲	۲
ارتش عراق به نخلستان‌های مرزی خرمشهر رسید	۷/۱۳	۲
موقعیت نیروهای ایران در تمام جبهه‌های جنگ اعلام شد	۷/۱۴	۲
نیروهای ایران تهاجم سنگین عراق را برای اشغال خرمشهر در هم شکستند	۷/۱۵	۱
ایران در تدارک حمله وسیع به نیروهای متجاوز عراق	۷/۱۶	۱
جنگنده‌های ایران تأسیسات نظامی و صنعتی بغداد، کرکوک و سلیمانیه را بمباران کردند	۷/۱۷	۱
ایران به تلافی حملات هوایی شهرهای تخلیه شده عراق را بمباران می‌کند	۷/۱۹	۱
پیشروی ایران در جبهه غرب آغاز شد	۷/۲۰	۱
مواضع حیاتی جبهه غرب به تصرف قوای ایران درآمد	۷/۲۱	۱
مواضع دشمن در جبهه غرب از زمین و هوا زیر آتش شدید قرار دارد	۷/۲۲	۱
نیروهای زرهی عراق در اطراف آبادان به محاصره قوای ایران درآمد	۷/۲۳	۱
نبرد سنگر به سنگر نیروها و مردم آبادان دشمن را ۱۰ کیلومتر عقب راند	۷/۲۴	۱
نخست وزیر: پایان عادلانه جنگ جز با سرکوب و مجازات تجاوزگر امکان‌پذیر نیست	۷/۲۶	۲
نظر نخست وزیر درباره سرنوشت جنگ و گروگان‌های جاسوس	۷/۲۷	۲
نبرد در جبهه آبادان و خونین شهر اوج گرفت	۷/۲۹	۱
نبرد برای پس گرفتن قصر شیرین وارد مراحل سرنوشت‌ساز شد	۷/۳۰	۱

جدول ۱۵) تیتراهای اول روزنامه در آبان ماه ۱۳۵۹

عنوان تیتراژ اول	تاریخ	رویکرد
جنگنده‌های ایران ستاد عملیات ارتش بعث را در خاک عراق منهدم کردند	۸/۱	۱
خونین شهر در برابر اشغال کامل سرسختانه مقاومت می‌کند	۸/۳	۱
موشک‌های عراق، صدها نفر را در دزفول به خاک و خون کشید	۸/۴	۲
ارتش عراق کنترل مواضع غرب را از دست داد	۸/۵	۱
امام بار دیگر مصالحه با هر قدرت و ابرقدرتی را رد کرد	۸/۷	۲
بمب افکن‌های ایران مواضع دشمن را در خونین‌شهر و اطراف آبادان در هم کوبیدند	۸/۸	۱
لشکر مکانیزه عراق در راه تصرف دزفول نابود شد	۸/۱۰	۱
۲۰۰ هزار رزمنده عشایر غرب آماده حرکت به سوی جبهه جنگ شدند	۸/۱۱	۱
دشمن با بجا گذاشتن ۲۰ تانک از بهمنشیر عقب نشست	۸/۱۲	۱
عملیات تازه عراق برای ورود به آبادان خشی شد	۸/۱۳	۱
دشمن "فیاضیه" آبادان را برای نفوذ به شهر سنگربندی کرد	۸/۱۴	۲
رزمندگان آبادان حلقه محاصره در بهمنشیر را شکستند	۸/۱۵	۱
عراق با تلفات و خسارات سنگین در مناطق سومار و نفت‌شهر عقب‌نشینی کرد	۸/۱۷	۱
خط محاصره آبادان عقب کشید	۸/۱۸	۱
دشمن در مواضع اشغالی اطراف آبادان حالت دفاعی گرفت	۸/۱۹	۱
بازندگی در غرب، بخشی از نیروهای عراق را فلج کرد	۸/۲۰	۱
عراق منطقه بهمنشیر را با تلفات سنگین ترک کرد	۸/۲۱	۱
تجهیزات عراق در خط محاصره آبادان نابود شد	۸/۲۲	۱
عراق با شکست در آبادان جنگ را به سوسنگرد کشاند	۸/۲۴	۱
نبرد خونین سوسنگرد با تلفات سنگین طرفین به اوج رسید	۸/۲۵	۲
از اتحاد لکن در عمل این را انجام نمی‌دهند	۸/۲۶	۳
سوسنگرد چگونه از اشغال دشمن در آمد؟	۸/۲۹	۱

جدول ۱۶) تیرهای اول روزنامه در آذرماه ۱۳۵۹

عنوان تیر اول	تاریخ	رویکرد
آتش هوایی و توپخانه ایران دشمن را در جبهه جنوب عقب راند	۹/۱	۱
نیروهای زرهی عراق در اطراف اهواز به محاصره قوای ایران در آمدند	۹/۲	۱
تهاجم وسیع عراق برای تصرف مجدد سوسنگرد در هم شکست	۹/۳	۱
ایران تا قلب مواضع دشمن پیش رفت	۹/۴	۱
سقوط سنگرهای حساس دشمن در محور آبادان-ماهشهر	۹/۵	۱
بمباران خرم آباد و ایلام دهها غیرنظامی را به خاک و خون کشید	۹/۶	۲
ایران در سنگین‌ترین جنگ دریایی، پیروز شد	۹/۸	۱
ناوگان ایران، حفاظت بندر تصرف شده عراق را بدست گرفت	۹/۹	۱
آخرین نفرات دشمن در جبهه اهواز زیر آتش شدید قرار گرفتند	۹/۱۰	۱
طرح پیشروی عراق در خوزستان خنثی شد	۹/۱۱	۱
شیپخون بزرگ ۳۲ پاسدار انقلاب اسلامی به ۱۲۰۰ نظامی دشمن	۹/۱۲	۱
آغاز مرحله تهاجمی نیروهای ایران اعلام شد	۹/۱۳	۱
نبرد توپخانه با برتری ایران در جنوب شدت گرفت	۹/۱۵	۱
امام: خیال نکنید در این سیل می‌شود دیکتاتوری کرد	۹/۱۶	۳
عملیات غافلگیرانه دو خلبان ایرانی در داخل عراق	۹/۱۷	۱
ایران برای آغاز حمله بزرگ، عراق را به جنگ فرسایشی کشاند	۹/۱۸	۱
عملیات ۲/۵ ساعته نجات تیم هوانیروز از محاصره آتش در خاک عراق	۹/۱۹	۱
دشمن زیر آتش شدید جبهه آبادان به تلفات سنگینی تن داد	۹/۲۰	۱
تفنگداران دریایی ایران در خونین‌شهر وارد عمل شدند	۹/۲۲	۱
عراق عابران پیاده را در خیابان‌های دزفول به توپ بست	۹/۲۳	۲
چریک‌های ایران یک ستون تانک را در خاک عراق را منفجر کردند	۹/۲۴	۱
اسناد تکان دهنده جنایات رژیم عراق در جنگ	۹/۲۵	۱
ژاندارم های ایران از ۴ منطقه وارد عراق شدند	۹/۲۶	۱
ضربات مرگبار ایران زندگی ۳ میلیون جمعیت بغداد را فلج کرد	۹/۲۷	۱
اسناد توطئه مشترک آمریکا و انگلیس برای حمله به ایران	۹/۲۹	۲
مردان قورباغه‌ای عراق در آب‌های اروند به رگبار بسته شدند	۹/۳۰	۱

نتیجه گیری

طور به صورت همزمان، روزنامه های دیگری را که در این دوره منتشر شده اند مورد بررسی قرار گیرند تا بتوان به نتیجه ای قطعی در این زمینه دست یافت.

شیوه نوین تحلیل محتوا می تواند حقایق مهمی را در مورد موضوعات مختلف به دست دهد. مطالعه روزنامه های منتشر شده در زمان جنگ ایران و عراق می تواند بسیاری از موضوعات و نقاط مبهم و یا فراموش شده را در مورد جنگ برای کسانی که آن دوران را درک ننموده اند و یا در آن دوران بوده اند و اکنون آن را از یاد برده اند بازگو کند. در این مقاله تلاش شده داده های خبری روزنامه کیهان در مدت سه ماه ابتدایی جنگ تحمیلی مورد تحلیل قرار گرفته و مقوله های جدیدی از جنگ و آمار و اطلاعات جدیدی از این مسئله ارائه شود. نتایجی که در این تحقیق به دست آمد بسیار جالب توجه و متنوع بود. روزنامه کیهان در سه ماه ابتدایی جنگ در ابعاد گوناگون سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و نظامی جنگ، اخباری را منتشر کرده است که در بخش نظامی این اخبار، محقق به بررسی تعداد اخبار منتشر شده در مورد پیروزی نیروهای ایرانی می پردازد تا با استفاده از این آمار بتواند به نحوه جهت گیری روزنامه کیهان در مورد جنگ و روحیه دهی به مردم در دوران بحرانی آغاز جنگ دست یابد. در این روزنامه از سبک های مختلف خبری برای انعکاس خبر نیز استفاده شده که این سبک ها به تناسب در ماههای مختلف مورد بررسی، متغیر می باشند. همچنین در این تحقیق، منبع خبرگزاری ها نیز مورد بررسی قرار گرفتند تا میزان استفاده این روزنامه از منابع متعدد داخلی و خارجی نیز به دست آید. عکس العمل احزاب و سازمان های بین المللی در مورد جنگ نیز از جمله متغیرهای مورد بررسی در این تحقیق است. در مجموع می توان گفت این تحقیق به بررسی کمی و آماری اخبار منتشر شده در مورد جنگ در مدت هفتاد و دو روز ابتدایی جنگ پرداخته است که با توجه به نتایج بدست آمده می توان گفت که روزنامه کیهان در بیشتر موارد در جهت بالا بردن روحیه مردم و تقویت امنیت ملی کشور گام برداشته است. تحقیق حاضر دارای بُعد کمی است و مدت زمان کوتاهی را مورد مطالعه قرار داده، از این رو بهتر است ماههای بعدی انتشار این روزنامه و اخباری که در مورد جنگ انتشار یافته و همین